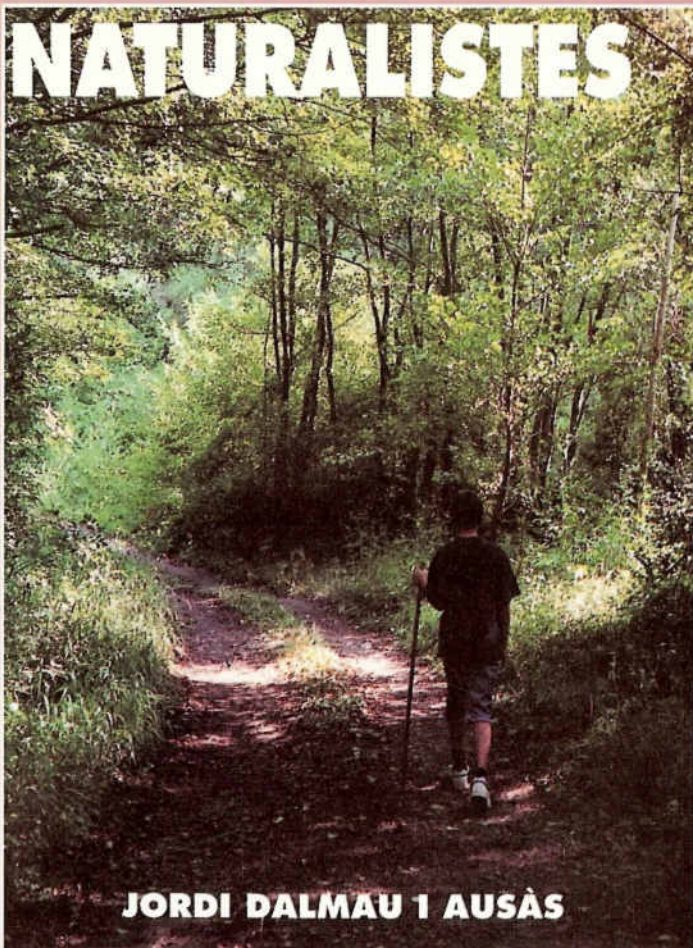

sortides

ELS Q UADERNS DEL CENTRE

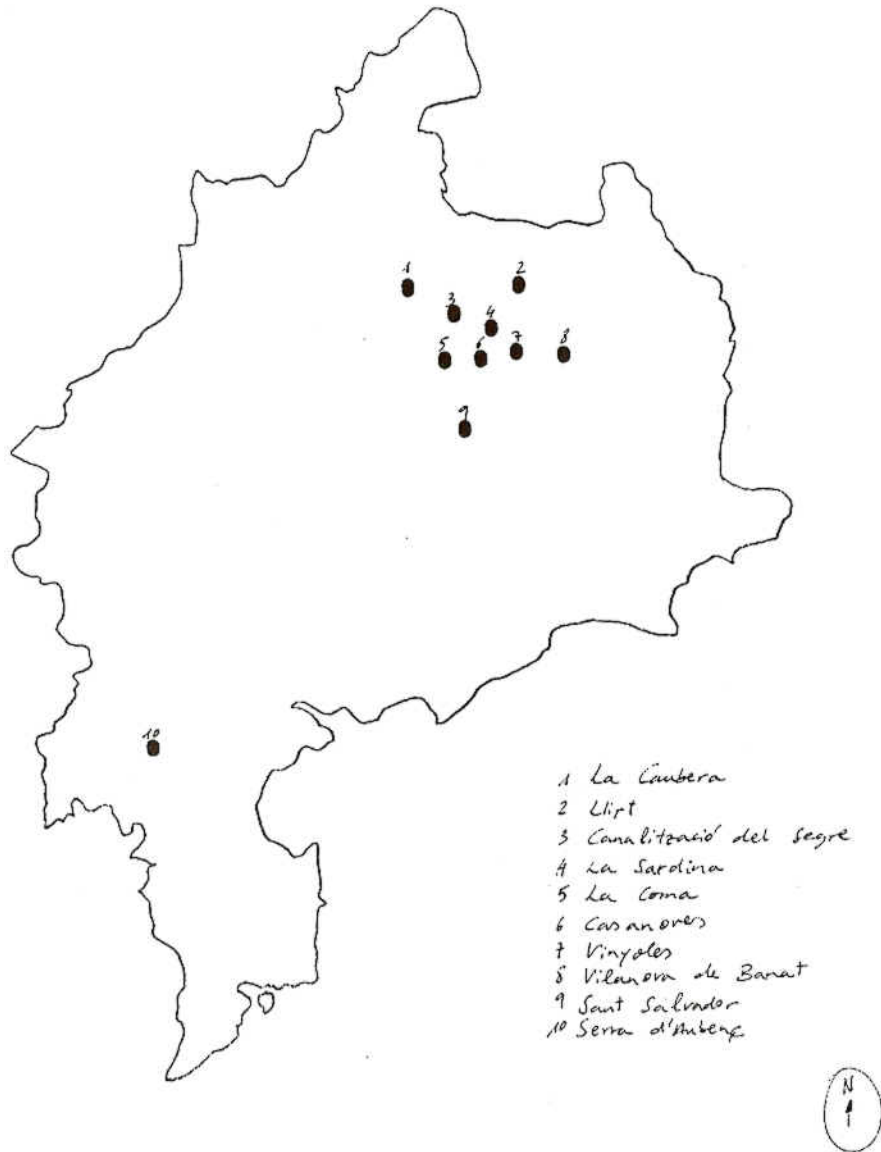
SUMARI

MAPA	4
PRESENTACIÓ	5
1. ITINERARI DE LA SERRA D'AUBENÇ	6
2. ITINERARI DE LA COMA	8
3. ITINERARI DE LA VALL DE CASANOVES	10
4. ITINERARI DE VINYOLES	12
5. ITINERARI DE LA SARDINA	14
6. ITINERARI DE LA PISTA DE SANT SALVADOR	16
7. ITINERARI DE VILANOVA DE BANAT	18
8. ITINERARI DE LA CANALITZACIÓ DEL SEGRE A LA SEU	20
9. ITINERARI DE LLIRT	22
10. ITINERARI DE LA CAUBERA	24
NOTES DE CAMP	26

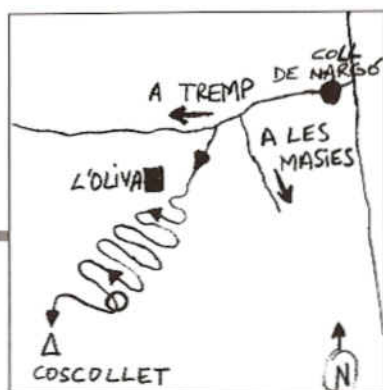
PRESENTACIÓ

Teniu a les mans el recull de les *Breus guies de sortides naturalistes* que el CEAU va editar amb motiu de les deu passejades que va organitzar els anys 1994 i 1995. Es tracta d'un resum de les explicacions que es donaven en els butlletins originals de cada sortida. No pretén ser cap guia exhaustiva dels valors naturals de les contrades que es visiten, sinó un company de camí que ens expliqui quatre detalls sobre l'entorn natural de les passejades. La majoria de les sortides tenen com a punt de referència inicial la Seu perquè les persones que van fer-les hi viuen. Els esquemes del començament de cada sortida són merament orientatius i es recomana de dur un mapa topogràfic de la zona. L'aproximació al punt d'inici de cada passeig està previst que es faci amb cotxe, i es pot començar a caminar a partir del punt que s'assenyala amb una rodoneta buida (O). Gairebé totes les sortides van i tornen pel mateix camí i les fletxes negres sobre el traçat n'indiquen els sentit de marxa inicial. Totes duren de 2 a 4 hores (d'un matí, com se sol dir) i són d'un nivell absolutament fàcil, si bé la majoria presenten pujades i baixades. Convé portar aigua i és recomanable de dur prismàtics.

Amb totes aquestes consideracions només ens cal desitjar-vos una feliç passejada per la nostra comarca!

1. ITINERARI DE LA SERRA D'AUBENÇ

El faig i la fageda

El faig (*Fagus sylvatica*) és un dels arbres més nobles de la nostra geografia comarcal i, alhora, un dels més escassos. La capçada ampla, l'escorça grisenca i les fulles amb el marge pilós i els nervis molt marcats el fan inconfusible. Les fages, el fruit, són menjívoles i els porcs fers (*Sus scrofa*) les aprecien molt. El seu gust recorda el de les castanyes. En la seva descripció també cal fer esment de la forma del brançam, que és enlairat talment d'uns braços aixecats es tractés. Això li serveix, com si fos un embut de fusta viva, per conduir l'aigua de pluja i la humitat de les boires fins a la base de l'arbre. I és que el faig no pot passar sense una bona quantitat d'humitat ambiental. Tant és així, que els geògrafs el prenen com a bioindicador climàtic perquè només es fa en llocs amb una pluviometria anual superior als 900 o 1.000 l/m². Per això, a Catalunya es troba a comarques eminentment humides com la Garrotxa, el Ripollès, la Val d'Aran, etc.

A l'Alt Urgell hi ha una petita fageda a la serra d'Aubenc, una de les serres prepirinenques que d'est a oest, i bastant al sud, tanquen la comarca. És una fageda classificada pels botànics com una de les més pobres des del punt de vista de riquesa florística. Amb tot, té l'encant del bosc típic dels contes de fades centreuropeus.

El faig té la fusta clara i fina. Sobretot s'empra per fer parquet i treballs de qualitat. La llenya de faig crema bé i a França l'aprofiten per fer-ne pasta de paper.

Aubenc: una illa de biodiversitat

La serra d'Aubenc és un dels indrets de la nostra comarca que presenta major diversitat d'éssers vius.

Pel que fa a la botànica, hi trobem des d'arbres mediterranis com l'alzinera (*Quercus ilex ballota*) fins a espècies centreuropees com el faig. A les parts més altes i ventades, com al cim del Coscollet, hi apareix l'espinosíssim coixinet de monja (*Erinacea anthyllis*) que és propi de muntanyes més meridionals. La flora d'Aubenc ha estat estudiada a fons per biòlegs i naturalistes.

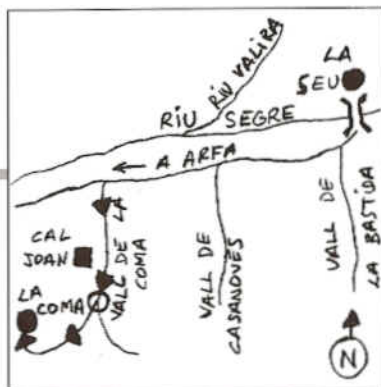
En l'aspecte faunístic, hi ha espècies de vertebrats originaris de latituds molt septentrionals, com el gall fer (*Tetrao urogallus*) i el picot negre (*Dryocopus martius*).

Aquesta diversitat biològica s'esdevé gràcies a les diferents alçades de la serra (des dels si fa no fa 500 metres d'altitud fins als 1.600) i a l'orientació que té, amb un vessant molt obac i l'altre molt solà. Un factor capdal per a la conservació d'aquesta riquesa pot haver estat la dificultat d'accés a la serra. Afortunadament, la serra d'Aubenc està inclosa en el Pla d'Espais d'Interès Natural que va redactar el govern de la Generalitat de Catalunya.

Aspecte
tardorenc,
de la fageda

2. ITINERARI DE LA COMA

El trèmol

El trèmol (*Populus tremula*) és un arbre de fulla caduca i escorça clara. De la mateixa família que els glops o pollancrees (*Populus nigra*), no se l'ha de confondre amb el bedoll (*Betula pendula*), que té l'escorça ben blanca i els nusos de les branques negres, mentre que el trèmol té l'escorça d'un verd grisenc clar. A més a més, l'escorça del bedoll la podem arrencar a tires, mentre que la del trèmol no. Les flors són penjants i cilíndriques. D'aquests tipus de flors se'n diu aments. Les fulles són arrodonides, amb la part de sota d'un color pàl·lid i el maneguet bastant llarg. A la tardor canvien el color verd per un groc taronjós molt vistós.

Les tremoledes solen ser petites i amb poc sotabosc. Les trobem sempre en llocs frescos i humits del Pirineu i del Prepirineu. A tocar de les cases de la Coma n'hi ha una.

La fusta del trèmol s'aprofita per fer-ne llumins, escuradents, joguines i altres productes de torneria. És blanca i porosa.

El picot negre

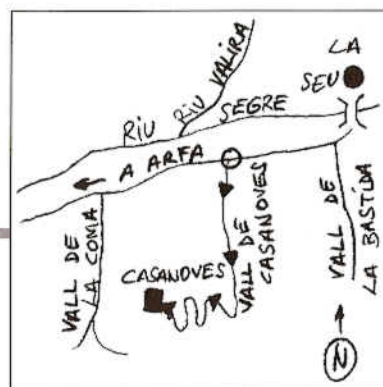
Aquest ocell (*Dryocopus martini*) és un dels animals forestals més espectaculars de la nostra fauna. La seva mida (46 cm. d'alt), els seus crits i reclams feréstecs i la negror del seu plomatge el fan inconfusible. Per altre costat, la raó per la qual n'hi ha al Pirineu és molt interessant: es creu que els freds de la darrera glaciació, ara fa uns 10.000 anys, van empenyer aquesta

espècie des d'Escandinàvia, d'on és originari, cap a latituds més meridionals. En enretirar-se els gels, el picot negre va tornar cap al nord del continent, on actualment és més abundant. Però hi va haver poblacions de picots negres que es van quedar als boscos pirinencs que millor representaven l'hàbitat originari de l'espècie i que s'han perpetuat fins als nostres dies. Aquest fenomen també explica la presència d'altres animals nòrdics al Pirineu, com el gall fer (*Tetrao urogallus*), el mussol pirinenc (*Aegolius funereus*) i altres. El picot negre viu en boscos tranquils, amb arbres vells i de prou diàmetre per foradar-hi el niu. Tant el trobem en pinedes com en boscos caducifolis, però és significativa la preferència que té per algunes espècies d'arbres, com per exemple el trèmol. Possiblement hi mostra predilecció perquè té la fusta menys dura que altres arbres i perquè en tenir l'escorça llisa és més difícil que animals com la marta (*Martes martes*) s'hi enfilin i li depredin els ous o els pollets.

Picot negre mascle al seu niu, en un trèmol

3. ITINERARI DE LA VALL DE CASANOVES

La verneda

A la vora de rius i rierols, quan l'home no ho evita, s'hi desenvolupa un tipus de comunitats vegetals que tenen com a denominador comú la necessitat de tenir l'aigua ben a prop, algunes fins i tot es fan amb les arrels en remull. Depenent, com sempre, de les condicions climàtiques i edàfiques, ens trobarem un tipus de vegetació ripícola (de ribera) o un altre.

A la vall de Casanoves, l'arbre que ressegueix el riu com si l'abrigués és el vern (*Alnus glutinosa*). Aquest arbre caduc de fusta vermellosa troba el seu ambient òptim entre els 700 i els 1.400 metres d'altitud, on acostuma a formar boscos als marges dels corrents d'aigua. Aquestes formacions reben el nom de boscos de galeria perquè els arbres de costat i costat del riu fan com de parets d'un túnel.

Els ocells

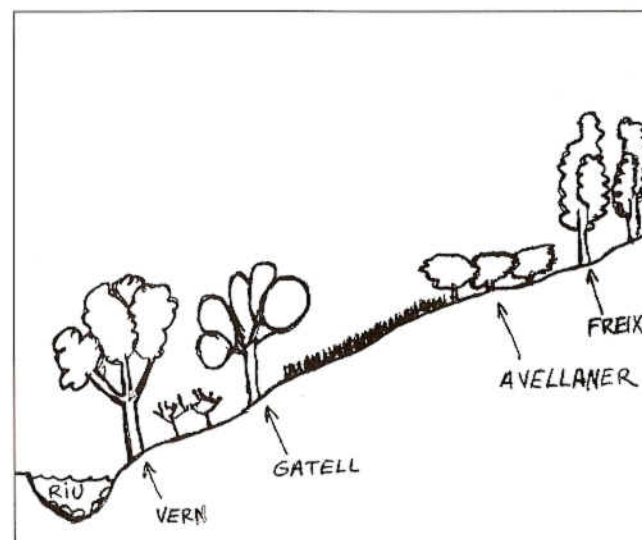
El fruit del vern és una menja preuada per alguns moixons. Per això, les vernedes, quan arriba la tardor i l'hivern, acostumen a ser "envaïdes" per estols de lluers (*Carduelis spinus*), durbecs (*Coccothraustes coccothraustes*) i altres ocells que es penjen acrobàticament de les branques per alimentar-se de les llavors de les pinyetes dels verns. A més, la vall de Casanoves és interessant perquè hi trobem diferents hàbitats, com la verneda, els boscos del Plantat, una roureda i alguns prats de dall que diversifiquen les espècies

d'ocells que hi podem observar. Amb l'arribada de la primavera, la vall es converteix en una mena de conservatori de música on cada espècie fa sentir el seu cant tant com pot. Val molt la pena.

La casa de Casanoves

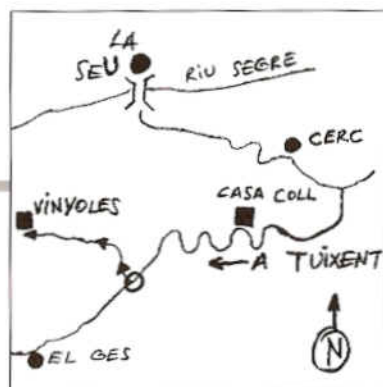
Casanoves és una de les moltes cases del Pirineu que s'ensorren, sense poder-hi fer re, sota el pes de l'oblit i de la deixadesa. Les seves runes ens parlen d'un temps en què al Plantat hi havia vinyes i s'hi feien cereals. Acabada la Guerra civil, fins i tot gent de la Seu hi venia a comprar pa. Fa deu anys encara no, a Casanoves només s'hi arribava per un caminet estret i boscà. A peu, és clar. Hi havia roures centenaris i una font que plorava al mig del bosc, a prop de la casa. Tot plegat tenia un aire encantador.

Ara la casa cau, les parets s'aterren i la roureda de fantasia que l'envoltava ha estat mal tallada. Més aviat expoliada. Casanoves fa pena. La roureda trigarà molts anys a ser el que era, i s'han obert tantes pistes forestals per treure'n la fusta que la contrada ha perdut tota la seva bellesa. Els talussos d'aquests camins s'esllavissen cada cop que plou fort, com no volent que les màquines que un dia els van obrir tornin a endinsar-se a la vall.

*Distribució
d'alguns arbres
de ribera
en funció
de llurs
necessitats*

4. ITINERARI DE VINYOLES

La castanyeda

El castanyer (*Castanea sativa*) és un arbre introduït a casa nostra probablement pels romans que, en trobar-hi ambients humits i més o menys silícics, s'hi ha naturalitzat sense problemes.

Les castanyedes són boscos molt humanitzats. Sempre s'han aprofitat, ja sigui per heur-n castanyes, ja sigui per obtenir-ne fusta, que és molt resistent a la humitat, raó per la qual s'utilitzava per fer bótes, vixells, etc. També s'emprava per fer els rodells d'arengades.

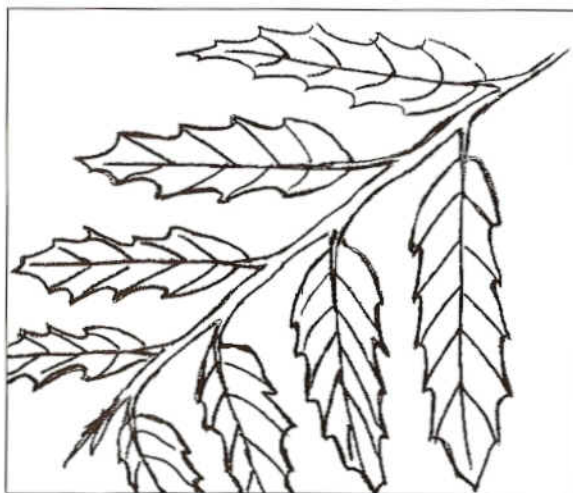
A Catalunya trobem boscos de castanyers a la franja de país coneguda com a Catalunya humida, és a dir, a les comarques de la Garrotxa, la Selva, el Ripollès, etc, comarques amb una pluviometria anual superior als 800 l/m². Les castanyedes pateixen, però, un parell de malalties ocasionades per fongs que les estan delmant força: la *tinta* i el *xancre*. La lluita contra aquestes malures no és fàcil. Malgrat tot, s'han trobat varietats de castanyer que hi són resistents. Per acabar-ho d'adobar, el *cor rodat* és un defecte de la fusta: quan els arbres han patit fredorades molt intenses, tractaments incorrectes, sequeres llargues o qualsevol altra circumstància que afebleixi l'arbre i en redueixi el creixement, la fusta perd consistència i s'ascla. El *cor rodat* deprecia del tot el valor de la fusta.

La casa de Vinyoles

Tal com passa amb la casa de Casanoves, la de Vinyoles també pateix l'abandó i l'enfondrament de teulades, parets i eixides. La construcció és magnífica i malgrat tot encara està en un relatiu bon estat. Sembla ser que s'hi va viure fins a la dècada dels 50, però des d'aleshores roman tancada i en greu procés d'enrunament.

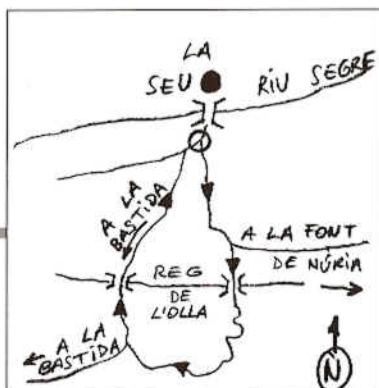
El nom de Vinyoles (diminutiu de vinya) ens recorda que bona part de les feixes d'aquests topants es dedicaven al conreu de la vinya. Ara, la majoria d'aquestes vinyes han desaparegut, engolides per la famosa plaga de la fil·loxera de finals del segle passat i per les gavarneres.

La casa s'ensorra i la castanyeda, també tal com passa a Casanoves amb la roureda, ha estat tallada sense gaire cura. Aquesta era l'única castanyeda de la comarca, tot i no ser gaire extensa. Ara les soques tenen massa tanys i per les pistes que es van obrir per treure la fusta l'aigua de pluja hi corre sense aturador.

Branca de castanyer

5. ITINERARI DE LA SARDINA

La geologia

Les roques es classifiquen en tres grups: sedimentàries, ígnies i metamòrfiques. Les d'aquesta zona són d'aquest últim grup i es caracteritzen, a grans trets, per haver patit processos de metamorfosi (de canvi), d'aquí el seu nom. Són roques que en el seu origen eren de naturalesa sedimentària o ígnia i que es van veure sotmeses a fortes pressions i a elevades temperatures, de tal manera que llurs estructures i components van modificar-se.

Les roques d'aquests itinerari són laminades, com la majoria de metamòrfiques. Es diuen esquistos i són rogenques per la presència de substàncies fèrriques.

Altres roques del grup de les metamòrfiques són el marbre, la pissarra i el gneis.

Situació

Passat el rec de l'Olla, val la pena observar la bonica panoràmica que tenim de la Seu i de tota la seva solana. Podem parar atenció als diferents elements del paisatge que des d'aquí s'albira: terres de conreu, erms, boscos, cims de més de 2.000 metres, pobles, la Seu, rius, carreteres, etc. És un autèntic mosaic.

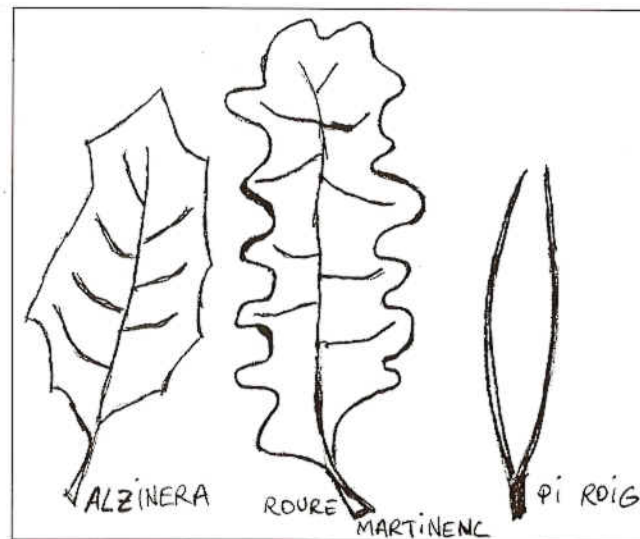
Els arbres

Al llarg de l'itinerari veiem tres tipus de boscos: l'alzinar, la roureda i la pineda:

L'alziner (*Quercus ilex ballota*): Té les fulles d'un verd grisós, romanen a les branques 2 o 3 anys i presenten la part de sota recoberta d'una pilositat blanquinosa. Les alzines fan glans i viuen molts anys, de 250 a 1.400. És un arbre típic dels vessants solells i resisteix perfectament l'eixut estival de les zones de clima mediterrani. De la seva fusta se'n feia carbó, mànecs i eines, entre altres coses.

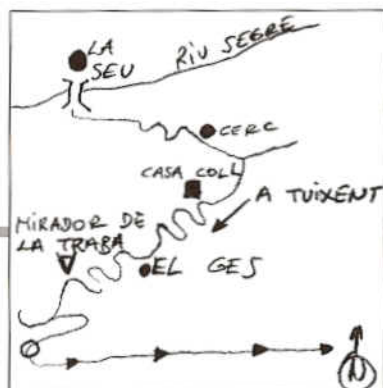
El roure martinenc (*Quercus humilis*): de fulles caduques, lobulades i bastant piloses per la cara de sota. També fa glans i viu cap a la ratlla dels 500 anys. No resisteix la sequera tan bé com l'alziner però és bastant sofer. També se'n feia carbó i estris d'ebenisteria.

El pi roig (*Pinus sylvestris*): Té la part alta del tronc de color carbassa pàl·lid. Les fulles s'agrupen de 2 en 2 i són d'un verd blavós. Les pinyes són més aviat petites. És un arbre que s'enfila fins a alçades considerables (2.000 metres en vessants solans). La seva fusta s'aprofita per a materials de construcció.

Fulla
d'alziner,
de roure
martinenc
i de pi roig

6. ITINERARI DE LA PISTA DE SANT SALVADOR

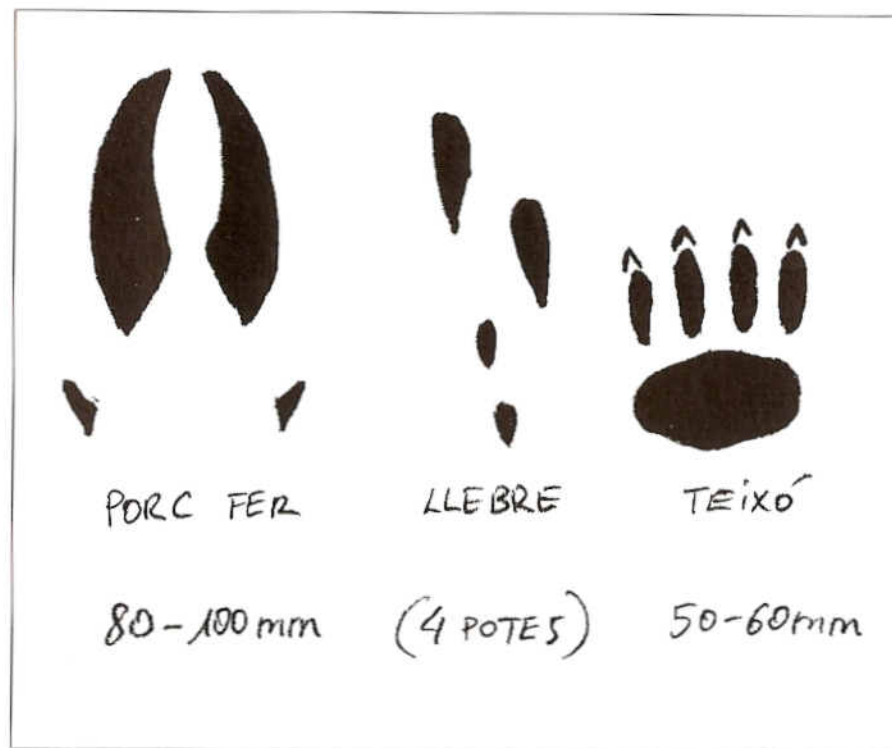

Els rastres dels mamífers

Pels camins de muntanya no només hi passem les persones, sinó que molts mamífers salvatges també els aprofiten per circular sense entrebancs. Si el terra del camí és humit o hi ha neu serà fàcil trobar-hi petjades de guineus (*Vulpes vulpes*), teixons (*Meles meles*), porcs fers (*Sus scrofa*), i altres. També s'hi poden trobar excrements que, amb una mica de pràctica, ens serviran per saber quins mamífers hi ha per aquella zona.

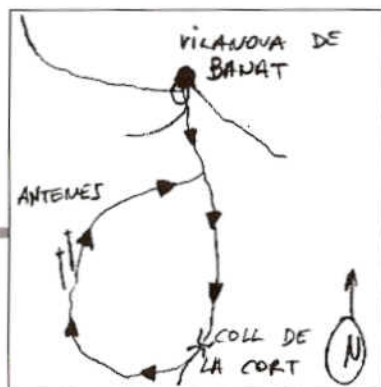
La pineda

A la part baixa de l'alta muntanya, és a dir, cap als 1.700 metres d'altitud aproximadament, hi trobem les pinedes de pi roig (*Pinus sylvestris*). De pinedes de pi roig n'hi ha de diferents tipus, depenent de les espècies d'arbustos i de flors que s'hi troben. La que visitem en aquest itinerari es coneix amb el nom de *pineda de pi roig amb herba blava*. És un tipus de bosc que es caracteritza per tenir bastants boixos i espècies típiques de les rouredes submediterrànies. Se sol fer sobre terrenys de pH bàsic o neutre. També en trobem als obacs de la vall de Ribes de Freses, a la serra d'Aubenc i a Sant Joan de l'Erm.

Petjades. Les mides fan referència a la longitud de les empremtes

7. ITINERARI DE VILANOVA DE BANAT

Les canals del Cadí

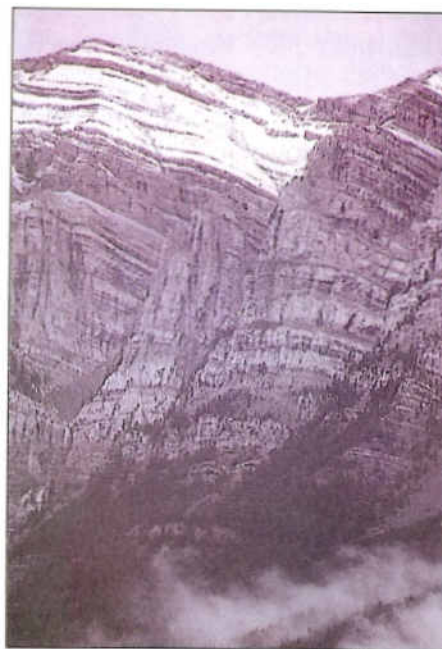
El tret que més captiva de la serra del Cadí és, sens dubte, l'espectacularitat de la seva cara nord, és a dir, la que vessa les aigües al Segre. El tipus de roca de què està formada aquesta muntanya i el seu origen geològic fan que el relleu de la serra sigui abrupte, amb forts desnivells, cingles de vertigen i canals verticals, que són l'element més característic del vessant nord, ja que de sempre han barrat el pas dels habitants del Baridà i han atret els excursionistes.

Com a tot arreu, l'home ha volgut donar nom a allò que l'envolta i les canals de Cadí han estat batejades amb noms com Baridana, Cristall, Llitzer, Migdia, Ordiguier..., tants com canals i canaletes hi ha. Però molts noms es perden i s'obliden quan els pobles es buiden, i fóra una feina molt bonica recollir la toponímia del Cadí perquè els noms que els nostres avantpassats van donar a les venes d'aquest gegant de pedra són part del nostre patrimoni cultural.

De Vilanova al berenador de la Forestal fixem-nos en...

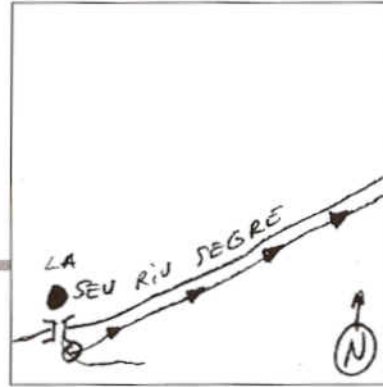
- Els camps amb bosquetons de pi roig (*Pinus sylvestris*). Molts cops estan afectats per la processonària del pi (*Thaumetopoea pityocampa*).
- Els arbres dels torrents no fan boscos extensos però solen ser molt alts.

- En arribar a Artedó, la vista de la Seu bé val una aturada.
- Sortint d'Artedó, a mà dreta, hi ha un roure martinenc (*Quercus humilis*) molt vell i amb el tronc molt doble. Mireu-vos-el!
- Quan agafem el trencant de la carretera de Tuixent, podem aturar-nos al primer giravolt i mirar al fons del barranc. Hi veurem una mostra del que NO! ha de ser.
- Al berenador de la Forestal hi ha trèmols (*Populus tremula*). Alguns tenen forats de picots.
- De tornada cap a la Seu, la valleta del riu de Cerc és un mosaic bonic de prats, cortalets, arbredes i boscos.

Vista del Cadí des de les Escabanelles, a Vilanova de Banat

8. ITINERARI DE LA CANALITZACIÓ DEL SEGRE A LA SEU

Els ocells del riu

El riu Segre és, a més d'un dels rius més importants del país i un eix viari per a les persones, un punt de referència, cria i avituallament per a nombroses espècies d'ocells.

Fins ara, al tram comprès entre la Seu i Alàs, se'n porten observades 130. L'aspecte que més sorprén, a banda de la xifra, prou significativa, és trobar, just al límit del Prepirineu i el Pirineu i durant els passos migratoris, uns ocells que potser féiem només en llocs molt allunyats del nostre riu. Ens referim als ocells limícols, és a dir, que s'alimenten dels invertebrats que viuen als llims, fangs i sorres de les zones humides. Aquestes aus tenen unes adaptacions físiques per poder caminar i cercar l'aliment en llocs empantanegats ben evidents: cames llargues i primes i becs fins, alguns sensibles i tot a qualsevol cos tou que detectin sota el fang. Les espècies d'aquest grup que passen per la Seu són, entre altres, el batallaire (*Philomachus pugnax*), la gamba roja pintada (*Tringa erythropus*) i la valona (*Tringa glareola*). També hi ha moixons que aprofiten aquesta zona per passar l'hivern, com és el cas del becadell comú (*Gallinago gallinago*) o el repicatalons (*Emberiza schoeniclus*).

Les millors dates per fer bones observacions són els mesos d'abril i octubre. Aleshores, en un sol dia es poden arribar a comptar fins a una cinquantena d'espècies diferents d'aus, la qual cosa és més que interessant. L'equip que cal dur per mirar ocells és poc i barat: uns prismàtics (us aconsellem els de 8x30 o 8x40), una guia de camp (a ser possible d'il·lustracions més que no pas de fotos) i una llibreta per prendre anotacions del que es vegi. Sobretot cal una cosa que no vénen enlloc: paciència.

La vegetació de ribera

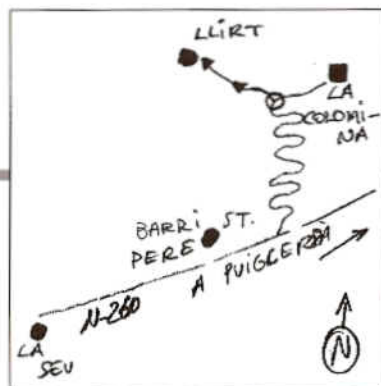
Els marges dels rius presenten una vegetació que està perfectament adaptada a les condicions canviant d'aquests ambients: humitat del terra elevadíssima, crescudes sobtades del cabal, etc. Les espècies de plantes que creixen a la riba dels rius varien en funció de la temperatura mitjana ambiental, la puresa de l'aigua, la naturalesa del substrat i alguns paràmetres més. A la canalització, els principals arbres espontanis que trobem són el vern (*Alnus glutinosa*), el glop (*Populus nigra*), el salze (*Salix alba*) i la freixera (*Fraxinus excelsior*). Als camins de les ribes del riu hi ha plantades altres espècies. Però no tota la vegetació és arbòria. Gràcies a l'amplada de la llera i al corrent més aviat calmos durant la major part de l'any, s'ha desenvolupat un canyissar molt interessant des del punt de vista ornitològic perquè algunes espècies de moixons hi troben refugi i lloc per niar.

Per altre costat, la vegetació de ribera regula i esmorteix les crescudes dels rius. Tant és així, que ens alguns països s'estan descanalitzant rius perquè hom s'ha adonat que la vegetació, treballada convenientment, ajuda a frenar la força de l'aigua. A més a més, amb les arrels, les plantes de ribera sostenen els llits dels rius.

*Repicatalons
mascle
anellat
a la
canalització
del Segre*

9. ITINERARI DE LLIRT

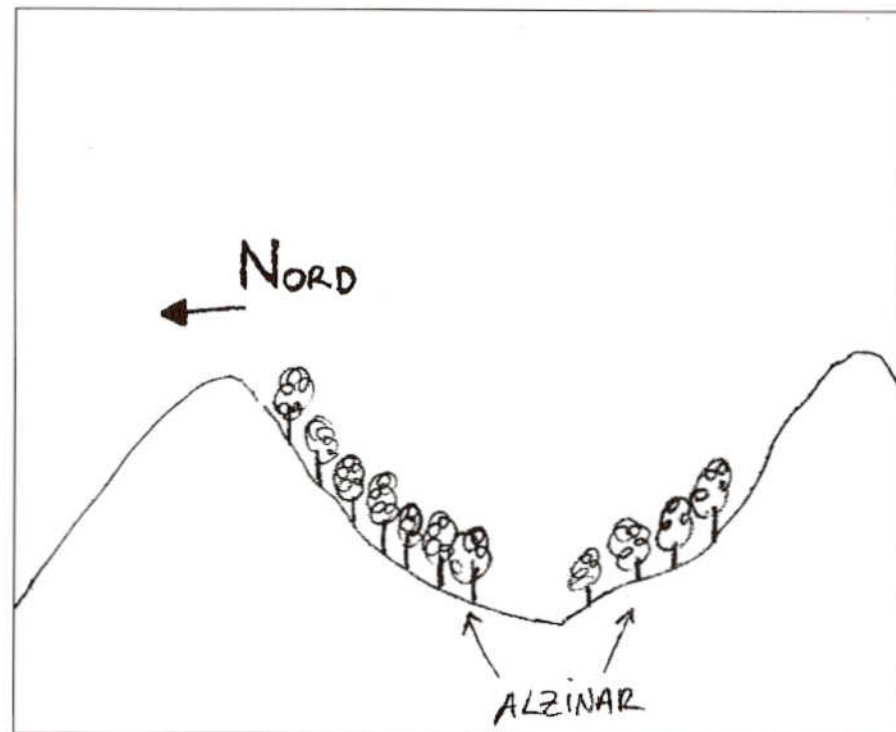
L'alzinar

La comunitat vegetal que domina en aquest itinerari és l'alzinar. D'alzinars n'hi ha de diferents tipus, depenent de les condicions climatològiques i edàfiques de la zona. A aquests dos factors principals cal afegir-n'hi dos més: l'altitud i l'orientació, de tal manera que en els vessants solells, els alzinars puguen fins a major altitud que en els obacs, tal com mostra la il·lustració.

En l'estrat arbusti dels alzinars que visitem en aquesta sortida, crida l'atenció l'abundància d'estepa de muntanya (*Cistus laurifolius*). És una espècie més muntanyenca que la resta d'estepes, té les fulles semblants a les del llorer (*Laurus nobilis*) i són una mica enganxoses i aromàtiques. També en diem abarset.

Llírt

El llogarret de Llírt pertany al municipi de Valls del Valira. Està deshabitat del tot i apareix esmentat a l'Acta de Consagració de la Catedral de la Seu. Les parets de les cases que encara estan dempeus estan fetes amb roques de la zona, de tal manera que, a una certa distància, el poble passa desapercebut del tot. De fet, a una persona que no sàpiguí exactament on es troba li pot costar de veure'l des de l'obaga de la Seu, per exemple.

L'alzinar, als vessants solells s'enfila més amunt que als obacs.

10. ITINERARI DE LA CAUBERA

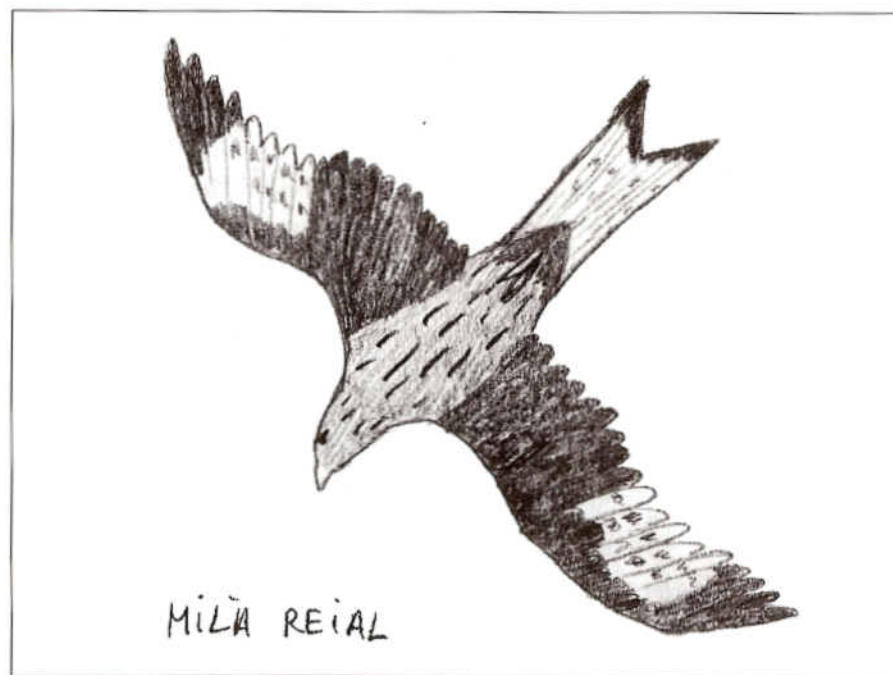
L'abocador d'escombraries

Els camions d'escombraries i els particulars que es volen desprendre de deixalles domèstiques porten, dia sí i dia també, munts de bosses, plàstics, restes de menjar... a l'abocador municipal de la Seu. Cada un cert temps, l'estesa d'escombraries es colga amb terra, de tal manera que es van alternant capes de deixalles i capes de terra, com si d'un pastís de pasta de full es tractés. Amb aquest procediment s'eviten males olors i s'accelera el procés de descomposició de la matèria biodegradable. Però la petita vall on hi ha l'abocador s'està omplint de pressa i es pensa a engrandir-lo cap al nord, per sobre del camí que el voreja. Aquest és, precisament, un dels dos grans problemes que plantegen els abocadors: la seva capacitat és, per més grans que siguin, limitada i amb el temps s'ha d'acabar engrandint o bé segellant i obrir-ne un de nou. L'altre gran desavantatge és que als abocadors hi van a parar molts productes que es podrien aprofitar o reciclar. I és que la nostra manera de fer contrasta molt amb la de la resta d'éssers vius. Mentre ells són capaços d'aprofitar i reaprofitar la matèria que consumeixen, nosaltres, amb tota la nostra tecnologia, ens dediquem a amuntegar tones i tones i tones de deixalles resultants del nostre desmesurat consum. Sort n'hi ha, però, que som racionals!

Els milans

Hi ha ocells que aprofiten qualsevol cosa per fer-se passar la gana sense haver-s'hi d'escarrassar gaire. És el cas dels milans negres (*Milvus migrans*) i dels milans reials (*Milvus milvus*), que visiten de gust l'abocador municipal de la Seu. A la primavera, quan aquests rapinyaires de cua llarga tornen de passar l'hivern al sud de la Península o al continent africà, és fàcil observar-los remuntant-s'hi. Si la gana els apreta, baixen fins als munts de deixalles a la recerca d'alguna pota de pollastre o algun os mal escurat que es menjaran en ple vol, tot fent una demostració d'agilitat aèria.

El milà negre és fosc i amb la cua una mica com una forca. El reial és més vermellós, amb una taca blanca a la part de sota les ales i amb la cua clarament escotada.

NOTES DE CAMP

